

BEANTWOORDING TECHNISCHE VRAGEN OVER DE BEGROTING 2020-2024 **Per (op alfabet gerangschikte) fractie**

Fractie CDA

Algemeen

Na het uitkomen van uw begroting 2021-2024 stelde u ons op de hoogte van nieuwe, structurele overschrijdingen in het sociaal domein/jeugdzorg.

1a. Wat zijn de consequenties hiervan voor de voorliggende begroting?

1b. Hoe gaat u deze structurele tekorten verwerken in uw meerjarenbegroting?

1c. Welke structurele bezuinigingen gaat u hiervoor doorvoeren?

Antwoord

Het ontstane tekort op de jeugdzorg middelen in 2020 wordt in 2020 bij de 4e periodieke Begrotingswijziging in eerste instantie incidenteel opgevoerd.

Aanpassingen voor 2021 en volgende jaren zijn mede afhankelijk van landelijke ontwikkelingen ten aanzien van gemeentelijke financiering jeugdzorg (uitkomsten onderzoek van het Rijk naar structureel benodigde financiering voor gemeenten voor de jeugdzorg) en het resultaat van de analyse over de structurele doorwerking van deze nieuwe informatie. Wij verwachten hier in het eerste halfjaar 2021 over te kunnen rapporteren. Dan komen we met een onderbouwd voorstel.

Pagina 5 Kadernota 2^e punt.

U ziet af van het structureel inzetten van de algemene reserve voor een sluitende begroting.

Wat is hierbij uw definitie van structureel?

Antwoord

In het toezichtkader voor de begroting 2021-2024 geeft de provincie aan dat het voor goedkeuring van de begroting voldoende is als het begrotingsjaar 2024 sluitend is. Binnen dit kader is het voor de provincie acceptabel wanneer in dat geval de andere jaren door middel van een incidentele dekking sluitend worden gemaakt.

Er is voor gekozen om te streven naar een begroting die vanaf 2023 sluitend is.

In dit verband is onder structureel verstaan: middelen die drie jaar of langer voor een bepaald doel worden geraamd.

Pagina 8 Aanbesteding maaiwerkzaamheden

In hoeverre betreft u de lokale ondernemers en boeren in uw aanbesteding?

Antwoord

Bij de aanbesteding van maaiwerkzaamheden binnen en buiten de dorpskernen betrekken wij ook lokale ondernemers en boeren. Lokale hoveniersbedrijven zetten wij vooral in binnen de dorpskernen. Boeren vooral voor het maaien in de buitengebieden.

Recent hebben wij het groenonderhoud in alle drie de dorpskernen opnieuw aanbesteed. Van de drie bestekken zijn er twee aan lokale bedrijven gegund. Als u bedrijven uit Wateringen ook als lokaal ziet zijn het zelfs drie lokale aannemers geworden.

Pagina 12 Dekkingsplan: Samenleving rendabel stimuleren.

Gaat u met de nieuwe inzichten over de tekorten in het sociaal domein de opgevoerde reservering van EUR 300.000 per jaar laten vrijvallen?

Antwoord

Met verwijzing naar het bovenstaande antwoord onder 'Algemeen' handhaven wij vooralsnog het voorstel in de begroting 2021-2024. In de voorliggende begroting is de reservering van EUR 300.000 vervallen en ingezet om de ramingen in de meerjarenbegroting op te hogen.

Pagina 14 Extra middelen-gemeentelijke gebouwen

Er wordt gesproken over een jaarlijks exploitatietekort op de drie dorpshuizen annex sportlocaties. Gesproken wordt over een structurele besparing, met ingang van 2023 van minimaal € 100.000,-.

Kunt u aangeven welke concrete plannen er zijn om deze besparing te bewerkstelligen?

Antwoord

Wij hebben de ambitie om te komen tot een integrale herontwikkeling van het gebied rond de Hoornbloem en het huidige gezondheidscentrum. Doel hiervan is adequate huisvesting voor de benodigde maatschappelijke voorzieningen in het dorp Den Hoorn. Ook is de doelstelling het bestaande exploitatietekort te verminderen, nieuwe investeringen in de Hoornbloem te heroverwegen en het gebied een stedenbouwkundige impuls te geven mede door toevoeging van woningen voor met name senioren en starters. In de herontwikkeling wordt in elk geval voorzien in een gymnastiekvoorziening. Wij zijn in overleg met de gemeente Delft over mogelijke alternatieve huisvesting voor verenigingen die nu gebruik maken van sport- en sociaal-culturele voorzieningen in Den Hoorn.

Pagina 19 Conclusies.

In uw conclusies geeft u een aantal risico's aan die als deze zich voordoen, aanzienlijke consequenties kunnen hebben voor uw meerjarenbegroting.

a. Wat is het meest optimistische scenario als deze risico's zich voordoen?

b. Wat is het meest pessimistische scenario als deze risico's zich voordoen?

Antwoord

De hier genoemde risico's en nieuwe ontwikkelingen zijn met veel onzekerheden omgeven. Om die reden zijn ze ook niet te kwantificeren en te verwerken in deze begroting. Om toch enigszins een antwoord op uw vraag te geven noemen we een bandbreedte van € 500.000 (positief) tot ruim € 4 mln. (negatief) (structureel).

Compensatiegelden aanleg A4. In en om ons gebied vinden eerdaags een aantal grote infrastructurele projecten plaats zoals: verdubbeling van het spoor, verbreding A13, verbreding A4 etc.

Kunt u aangeven welke compensaties wij hiervoor tegemoet kunnen zien?

Antwoord

Hierop kunnen wij nog geen concreet antwoord geven. In de Nationale Omgevingsvisie en diverse regionale visies is het belang van de groenblauwe leefomgeving voor het welzijn en welvaart van de inwoners van de Zuidwestelijke Randstad nadrukkelijk benoemd. Per project wordt daarbij bekeken welke compenserende maatregelen in ieder geval dienen te worden getroffen. Ook wordt bekeken wat de mogelijkheden zijn om tegelijk met de infrastructurele werkzaamheden gebruik te maken van meekoppelkansen om op die manier de ruimtelijke kwaliteiten te benutten. Ten aanzien van de spoorverdubbeling is de inpassing in de Strategische Agenda MRDH als concreet aanvullend project genoemd. Dit project is nog niet opgestart en zal mede afhangen van de voortgang van het programma Investeren in de regio / Groeiagenda Zuid-Holland, waar de spoorverdubbeling als belangrijk mobiliteitsproject voor een duurzame economische ontwikkeling is benoemd.

Wordt er nog geld vrij gemaakt om Midden Delfland te presenteren, zo ja, waar is dit zichtbaar en waar is zichtbaar wat er nog aan IODS gelden beschikbaar is voor verduurzamen van de melkveehouderij?

Antwoord

Gebiedsmarketing: Eerder is al besloten om tot en met 2022 de Stichting PUUUR Midden-Delfland te ondersteunen, vanuit IODS, voor het opzetten van de gebieds- en productmarketing. Aanvullend hierop wordt met andere gebiedspartijen vanuit de Gebiedstafel voor het Bijzonder Provinciaal Landschap vanuitgenit Midden-Delfland gewerkt aan het vergroten van de bekendheid van het gebied. Dekking van deze kosten gebeurt vanuit het IODS-budget. In de programmabegroting is dit financieel niet zichtbaar. Beleidsmatig is dit benoemd in Programma 1.

Kringlooplandbouw: In de Bestuurlijke Overeenkomst IODS (2010) is de gemeente Midden-Delfland aangewezen als bestuurlijk trekker van de kwaliteitsprojecten 'Saneren verspreid liggend glas' en 'Groen ondernemen, een nieuwe landbouw'. De gemeente ontvangt conform deze overeenkomst middelen vanuit de Provincie Zuid-Holland, het Recreatieschap Midden-Delfland en het Rijk. De bijdragen vanuit de provincie Zuid-Holland en het Recreatieschap zijn per 31-12-2020 volledig uitgenut. Van de Rijksbijdrage van €18,5 miljoen was per 1-1-2020 nog € 14,5 miljoen beschikbaar (afgerond) (jaarrekening 2019 onder post Overlopende Passiva op de balans). In de programmabegroting is dit financieel niet zichtbaar. In het vervolg nemen we een passage over IODS in de begroting op, waarin het nog beschikbare bedrag wordt vermeld.

Op dit moment voeren we een tussenevaluatie uit op basis waarvan we voorstellen aan de gemeenteraad aanbieden voor het continueren van het programma Duurzaam Boer Blijven en het project Grondinstrument voor de periode 2021-2024. Planning is dat uiterlijk het 1^e kwartaal 2021 hiervoor een notitie aan de gemeenteraad wordt aangeboden. Speerpunten voor de komende jaren zullen blijven stimuleren kringlooplandbouw, het jonge boeren netwerk, het MIND-innovatienetwerk, toekomstbestendige verkaveling en bevorderen nieuwe samenwerkingsverbanden voor de toekomst van het agrarisch kerngebied.

Ontwikkelen en realiseren van 700 woningen
Kunt u ons een beeld geven van de voortgang?

Antwoord

Van de genoemde woningbouwontwikkeling loopt een aantal projecten volgens planning. Het gaat om ongeveer 200 woningen, waarvan het grootste gedeelte binnen de Kreek in Den Hoorn. Daarnaast zijn een aantal woningbouwlocaties in de opstartfase. Het gaat om ongeveer 125 woningen. Het betreft dan vooral het project Maaslandse Zoom (nabij het Doelpad en het Lentizcollege in Maasland), de Zuidrand Schipluiden en Hof van Keenenburg in Schipluiden.

Bij een aantal opgestarte projecten is er sprake van een langere benodigde voorbereidingstijd. Hierbij gaat het ook om ongeveer 125 woningen. De langere doorlooptijd wordt vooral veroorzaakt door het onderhandelingsproces met de grondeigenaren. Het gaat bijvoorbeeld om Centrumplan Den Hoorn, Keenenburg V, fase 2 in Schipluiden en woningbouw aan de Woudselaan in Den Hoorn. Wij zien ook nog mogelijkheden om op andere locaties woningbouw te realiseren, maar de voorbereiding van deze locaties verloopt stroef. Dit komt vooral door ontbrekende grondposities en de economische belangen van de grondeigenaren.

8. Pagina Investering.

Voor de N468 wordt geld vrij gemaakt voor een strooiwagen om de weg te gaan beheren, we zien bij de investeringen geen gelden vrij gemaakt voor eigen inzet en risico's voor de verbetering van deze weg.

Waarom worden in deze begroting geen gelden voor inzet en risico's voor verbeteren van deze weg in de komende jaren opgenomen?

Antwoord

In de begroting zijn geen beheerkosten voor het beheer en onderhoud van de N468 opgenomen omdat dit pas aan de orde is als de weg is geconstrueerd, de onderhoudstermijn bij het bestek is afgelopen en de overdracht van het beheer en eigendom heeft plaatsgevonden. Wij verwachten dat dit niet voor 2022 het geval zal zijn. De provincie en het Hoogheemraadschap van Delfland contracteren voor het eind van dit jaar een nieuw ingenieursbureau die het voorlopig ontwerp en definitief ontwerp voor de inrichting van de N468 op te stellen. In 2021 zal naar verwachting een bestek op de markt worden gebracht waarna de uitvoering zal starten. De uitvoering van het werk een flink tijdsbeslag hebben. Wij zullen de gemeenteraad periodiek met de lijst van vaste onderwerpen informeren over de voortgang van een en ander.

Pagina 47/48 Wat gaan wij daarvoor doen? (Concrete doelen/acties voor 2021)

In het tekstblok staat vermeld "Regionaal en lokaal werken aan transformatie van jeugdzorg"

Hoe ziet het lokaal werken aan de transformatie er concreet uit en welk doel wilt u hierbij behalen?

Antwoord

Lokaal werken aan de transformatie gebeurt volgens het Beleidskader Jeugd 2020-2023. Concreet worden de volgende zaken ingezet om de lokale transformatie te bevorderen:

- **Aanpassen van de verordening en beleidsregels. (uiterlijk voorjaar 2021). Hiermee wordt strak vastgelegd wat gebruikelijke hulp is. Dit zal bijdragen aan het beter kunnen sturen op het toekennen of afwijzen van PGB's.**
- **Preventieve inzet, die aansluit bij de problematiek onder jeugdigen in Midden-Delfland.**
- **Verder versterken van de samenwerking met de huisartsen en het inzetten van praktijkondersteuners jeugd.**

- Iedere school in Midden-Delfland heeft een contactpersoon vanuit het Maatschappelijk Team.
- Voortzetten professionalisering en doorontwikkeling van het Maatschappelijk team (Zoals aangegeven in de presentatie Raadswerkgroep Sociaal domein van 5-10-2020)
- Er wordt een kwaliteitsslag gemaakt in de verslaglegging en de te behalen doelen, zodat er gerichte geëvalueerd kan worden of de ingezette hulp effectief is.

De doelen die hiermee samenhangen zijn; het gezond, veilig en zo thuis mogelijk op laten groeien van alle jeugdigen in Midden-Delfland. Door middel van preventie en samenwerking met de huisartsen en scholen worden problemen vroegtijdig gesignaleerd en wordt gepoogd de inzet van zware hulp te voorkomen. Met de transformatie hangt ook het doel samen om het aantal kinderen in de jeugdhulp te verminderen en de kosten te beheersen.

Pagina 48 Wat mag het kosten?

Bij de lasten en baten worden de WMO, Jeugd en WMO/Jeugd en WMO/Jeugd beschreven.

Kunt u aangeven wat de post WMO/Jeugd inhoudt?

Antwoord

De post Wmo/jeugd is een verzamelpost van verschillende kosten, die betrekking hebben op Wmo en/of Jeugd. Het betreft: subsidies (vooral SWMD, Kwadraad).

Daarnaast Regionale kosten Wmo en Jeugd, bijdrage kosten Servicebureau H10, Toezicht Wmo, kosten Cliëntenraad.

De rekening 2019 laat voor het Maatschappelijk team een bedrag zien van EUR 39.368.

In 2021 wordt EUR 581.639 begroot. In geen van de jaren worden baten begroot.

Kunt u de baten inzichtelijk maken bijvoorbeeld door de voorkoming van doorverwijzing naar professionele hulpverlening.

Antwoord

Het verschil op deze post betreft geen extra budget maar een verschuiving. Dit om de personele inzet van het Maatschappelijk team op de post zichtbaar te willen hebben. Van extra baten als gevolg van deze verschuiving is dus geen sprake.

Baten als gevolg van het voorkomen van doorverwijzing kunnen we overigens niet opvoeren. Er is sprake van kosten die voorkomen worden. Deze zijn echter nooit hard te maken.

Pagina 65 Wat mag het kosten?

Bij de Beschikbare middelen voor Bouw- en Woningtoezicht zien we bij de Baten en Lasten een enorm verschil tussen de Baten voor 2019, t.w. € 1.160.902 en die in 2020 t.w. € 636.867,—.

Kunt u een verklaring geven voor dit verschil.

Antwoord

De hoogte van de raming aan inkomsten van de leges vloeit voort uit de verwachting van het aantal aanvragen, het soort en de hoogte van de bouwkosten. De legesverordening bepaalt de wijze waarop deze kosten berekend worden. Ieder jaar is sprake van een gedeelte van reguliere, relatief kleinere aanvragen. Daarnaast is sprake van een deel inkomsten van grote ontwikkelingen, zoals woningbouwlocaties, bedrijfslocaties op bijvoorbeeld de HarnaschPolder. De inkomsten kunnen daarom (sterk) verschillen per jaar afhankelijk van de aanvragen omgevingsvergunning. Jaarlijks maken wij op basis van

voorgaande jaren en verwachting voor het nieuwe begrotingsjaar een zo realistisch mogelijke inschatting. Dit blijft een inschatting door invloeden van bijvoorbeeld de huidige crisis of een langere procesduur bij grote bouwprojecten. Voor de periode na 2022 is de verwachting dat de legesinkomsten als gevolg van de Omgevingswet en aanverwante wetgeving gaan dalen, doordat meer bouwwerken vergunning vrij worden en een aantal technische toetsen moet worden overgedragen aan particuliere bedrijven. Die toetsen moeten bij de aanvraag of melding worden verstrekt, waardoor de gemeente de onderzoekskosten niet meer mag verrekenen met de leges.

12. Pagina 111 en andere dienstverlening.

a. Kunt u aangeven hoeveel mensen er de afgelopen jaren gebruik maakten van de avondopenstelling in het gemeentehuis?

Antwoord

Het is niet mogelijk om een exact antwoord op uw vraag te geven hoeveel inwoners gebruik maken van de avondopenstelling. Wij werkten tot de Coronacrisis en op afspraak en met vrije inloop. We houden niet bij hoeveel personen er op welk tijdstip voor burgerzaken in het gemeentehuis zijn.

2019

Wat we wel konden doen is het aantal kassatransacties van de twee avondopenstellingen bij elkaar optellen. Voor 2019 waren dit ongeveer 2050 transacties.

Let op! Dit geeft geen antwoord op de vraag hoeveel personen gebruik maken van de avondopenstelling. De redenen hiervan:

- **Bij niet alle producten vindt een transactie plaats: verhuizing doorgeven, het doen van een erkenning of geboorteaangifte en ook een aangevraagd document ophalen bijvoorbeeld;**
- **Een kassatransactie kan meerdere aanvragen bevatten, bijvoorbeeld van een gezin;**
- **Een kassatransactie kan ook het wisselen naar muntgeld voor het fotoautomaat zijn (alhoewel ook dit een dienst is en dit dus eigenlijk ook meetelt).**

2020

Door de (tijdelijke) maatregelen rondom Covid-19 hebben we sinds april geen avondopenstelling meer gehad.

b. Wat is de status van de voorgenomen bezuiniging van EUR 200.000,-?

Antwoord

In 2020 is de structurele bezuiniging niet gerealiseerd. De concrete opgave van 2 ton resteert dus nog voor 2021 en verder. We hebben echter wel een aanzienlijke reductie op de totale personeelskosten gerealiseerd.

Zo is de inhuur bijna compleet afgebouwd. In eerdere jaren ontstond hierdoor een overschrijding in de jaarrekening van tussen de 3 en 7 ton. We hebben mensen vanuit het maatschappelijk team in vaste dienst genomen (dit scheelde ook ongeveer een ton). En ook op andere plekken hebben we mensen vanuit een inhuurconstructie in dienst kunnen nemen of zijn functies waarvoor inhuur plaatsvond overgenomen door medewerkers in dienst (doorgroei).

Deze reducties zijn echter op andere posten geboekt (bezuiniging op het maatschappelijk team of op bepaalde budgetten) of deze leiden ertoe dat de overschrijding op het zeer kleine inhuurbudget is afgenomen. Deze bedragen zijn dus niet onder aan de streep als een structurele reductie van de personeelskosten terug te zien.

OGP

Algemeen:

Ook In deze begroting zijn er in de afzonderlijke programma's veel posten onder de noemer 'verschuiving werkgeverslasten'. Dit bemoeilijkt de vergelijking over de jaren heen en beperkt (dus) het inzicht.

Waarom is dit elk jaar weer en is er geen methodiek te bedenken waardoor dit geschuif voorkomen kan worden?

Wat is voor deze begroting het totaaloverzicht van de verschuivingen?

Antwoord

Voor iedere begroting wordt er door de afdelingen een raming opgegeven waaraan de individuele medewerker verwacht zijn/haar uren te besteden. Dit kan per jaar verschillen door een andere (politieke) prioriteit, nieuwe wet of (extra) regelgeving. Het is een manier om de totale werkgeverslasten van het ambtelijk apparaat te verdelen over de verschillende beleidsvelden. Verschuivingen hebben geen invloed op het saldo van de begroting. Volgens het BBV is de gemeente verplicht kosten toe te rekenen aan onderwerpen/taken waarvoor ze gemaakt worden.

Pagina 4 Inleiding

2e alinea spreekt over flinke financiële uitdagingen, met name vanuit budgetten jeugdzorg en maatschappelijke ondersteuning en nog steeds onduidelijkheid vanuit het Rijk.

Op welke manieren heeft de gemeente aandacht gevraagd voor onze situatie bij het Rijk en/of deelgenomen aan collectieve acties op dat gebied?

Antwoord

Richting het Rijk worden stevige signalen over de tekorten afgegeven via de regio. Dit stimuleren wij en hierbij maken we ook gebruik van de wethouder van Den Haag die deelneemt aan de G4. Zo is er een brief richting minister Dekker gegaan over de toenemende kosten op de gecertificeerde instellingen namens de wethouder van Den Haag mede op verzoek van de wethouders H10.

Verschillende gemeenten uit het H10 netwerk zijn deelnemer in het G32 netwerk. Ook dit netwerk is gesprekspartner met het rijk. Daarnaast neemt de wethouder financiën deel aan het regionaal overleg portefeuillehouders financiën. Ook vanuit dit gremium vinden acties plaats, gericht op landelijke adequate financiering.

Pagina 5 Realisatie 700 woningen

Hoeveel zijn er tot dusver gerealiseerd en wat is de planning voor de komende periode?

Antwoord

Van de genoemde woningbouwontwikkeling loopt een aantal projecten volgens planning. Het gaat om ongeveer 237 woningen, waarvan het grootste gedeelte binnen de Kreek in Den Hoorn. Daarnaast zijn een aantal woningbouwlocaties in de opstartfase. Het gaat om ongeveer 125 woningen. Het betreft dan vooral het project Maaslandse Zoom (nabij het Doelpad en het Lentiz-college in Maasland), de Zuidrand Schipluiden en Hof van Keenenburg in Schipluiden.

Bij een aantal opgestarte projecten is er sprake van een langere benodigde voorbereidingstijd. Hierbij gaat het om ongeveer 172 woningen. De langere doorlooptijd wordt vooral veroorzaakt door het onderhandelingsproces met de

grondeigenaren. Het gaat bijvoorbeeld om Centrumplan Den Hoorn, Keenenburg V, fase 2 in Schipluiden en woningbouw aan de Woudselaan in Den Hoorn. Wij zien ook nog mogelijkheden om op andere locaties woningbouw te realiseren voor ongeveer 160 woningen, maar de voorbereiding van deze locaties verloopt stroef. Dit komt vooral door ontbrekende grondposities en de economische belangen van de grondeigenaren.

Pagina 7 Duurzaamheid

Over duurzaamheid wordt gesteld dat de ambitie wordt uitgewerkt op basis van wettelijke verplichtingen.

Welke duurzame ambities worden er op basis van deze uitspraak gerealiseerd en welke worden op de lange baan geschoven of niet/nooit gerealiseerd?

Antwoord

Basis voor de uitvoering zijn en blijven de maatregelen die genomen zijn in het Duurzaamheidsprogramma Fysiek Domein Midden-Delfland 2020-2023 dat in februari 2020 door de gemeenteraad is vastgesteld. Dit programma geeft een overzicht van de doelen en activiteiten op het gebied van duurzaamheid. De ambities ten aanzien van het werken aan circulaire economie krijgen door het niet invullen van de formatie 'beleid circulaire economie' een lagere prioriteit.

De focus vanuit het vastgestelde duurzaamheidsprogramma ligt op de uitvoering van het Klimaatakkoord, waarbij concreet wordt gewerkt aan het vervolg op de Regionale Energiestrategie en de Warmtetransitievisie. Het Klimaatakkoord werkt door in verschillende economische sectoren, waar wij in regionale samenwerking betrokken zijn bij de planvorming en realisatie. Voorbeelden hiervan zijn: vanuit de Greenport een ruimtelijk-economische verkenning, Kas als energiebron, Innovatiepact en de Energiestrategie. Deze circulaire projecten worden gesteund door het volgen van de relevante ontwikkelingen en leveren van de benodigde informatie.

Naast het werken aan voorkomen van klimaatverandering, wordt ook gewerkt aan klimaatadaptatie waarbij wij streven naar een klimaatbestendig Midden-Delfland conform het nationale Deltaplan. Hier wordt de komende decennia samen met andere partijen gewerkt aan het zoveel mogelijk voorkomen van (de gevolgen van) wateroverlast, droogte en hitte. Verder wordt samen met andere partijen binnen het gebied van het Hoogheemraadschap van Delfland gewerkt aan maatregelen gericht op de watervraagstukken zoals de Emissieloze Kas 2027 en de Kaderrichtlijn Water met doelstellingen voor 2027.

In het Duurzaamheidsprogramma wordt rekening gehouden met andere programma's binnen de gemeente zoals Duurzaam Boer Blijven en Kringlooplandbouw. Op die manier geeft het een goed overzicht. Andere meer regionale voorbeelden zijn binnen de MRDH-projecten die voortvloeien uit de Innovatieprogramma's, zoals Agritech en de campusontwikkeling. Daarnaast wordt vanuit de propositie Investeren in de regio / Groeistrategie Zuid-Holland en het MRDH-plan sterker uit de crisis ook gewerkt aan plannen die het economisch herstel moeten bevorderen en tegelijkertijd de omschakeling naar een circulaire economie ondersteunen. Deze plannen op hoofdlijnen worden uitgewerkt op detailniveau, waar wij de gemeenteraad periodiek over informeren via de lijst van vaste onderwerpen.

Pagina 8 regel 2, Duurzaamheid

Gesproken wordt over het voeren van een "risicodialoog" op het gebied van of onder het kopje duurzaamheid.

Wat is dit en wat is hier de bedoeling van?

Antwoord

De risicodialoog is één van de zeven ambities uit het [Deltaplan Ruimtelijke adaptatie](#). Het is de stap tussen de stresstest en het maken van een uitvoeringsprogramma voor klimaatadaptatie. Dit is een proces dat bestaat uit meerdere gesprekken met allerlei partijen. Tijdens een risicodialoog komen de kwetsbaarheden aan bod voor wateroverlast, hittestress, droogte en overstromingsrisico's. Je maakt afgewogen keuzes en komt tot ambities die je kunt beschrijven in een klimaatadaptatiestrategie.

Pagina 12 reserve sociaal domein

Het vrijvallen van de reservering van 300.000 euro.

Hoe realistisch is dat (nog)?

Antwoord

Het ontstane tekort op de jeugdzorg middelen in 2020 wordt in 2020 bij de 4e periodieke Begrotingswijziging in eerste instantie incidenteel opgevoerd.

Aanpassingen voor 2021 en volgende jaren is mede afhankelijk van landelijke ontwikkelingen ten aanzien van gemeentelijke financiering jeugdzorg (uitkomsten onderzoek van het Rijk naar structureel benodigde financiering voor gemeenten voor de jeugdzorg) en het resultaat van de analyse over de structurele doorwerking van deze nieuwe informatie. Wij verwachten hier in het eerste halfjaar 2021 over te kunnen rapporteren. In afwachting hiervan handhaven wij vooralsnog het voorstel in de begroting 2021-2024. In de voorliggende begroting is de reservering van EUR 300.000 vervallen en ingezet om de ramingen in de meerjarenbegroting op te hogen.

Pagina 13 Onttrekking uit de rioleringsreserve

Welke reserve is dat? Staat niet in de lijst van 6.3.

Antwoord

In deze begroting is rekening gehouden met vervolprojecten uit een binnenkort verwacht Strategisch Plan Klimaatadaptatie. Er is rekening gehouden met een budget van € 120.000,- in 2021 en € 50.000,- voor andere jaren. Dekking vindt plaats uit de egaliseringsreserve voor de riolering die is opgenomen als voorziening onder 6.3 (voorziening rioolrecht)

Pagina 14 Dekkingsplan

Het schrappen van de opgevoerde budgetten voor Klimaat, Energietransitie en Omgevingswet. Uit de toelichtende tekst (pag. 13) blijkt dat alleen de bekende kosten geraamd zijn en verder niet omdat de kosten nog niet bekend zijn.

Welke risico's lopen we hiermee t.a.v. deze 3 onderwerpen?

Welke ambities worden er op de lange baan geschoven?

Antwoord

De risico's zijn relatief beperkt en worden door deze voorstellen op de korte (overzichtelijke) termijn beheersbaar gehouden.

In het Bestuursakkoord tussen Rijk en o.a. de VNG is afgesproken dat bij het toewijzen van nieuwe taken gemeenten hiervoor financieel gecompenseerd worden. Concreet geldt dit voor het Klimaatakkoord waarvoor op dit moment een onderzoek naar de extra kosten wordt uitgevoerd. De ROB (Raad openbaar bestuur) adviseert het kabinet over de compensatie. In 2021 dient het (nieuwe) kabinet hierover een besluit te nemen. Uit een eerste wetenschappelijke studie blijkt dat gemeenten 28 nieuwe of sterk geïntensiverde taken erbij krijgen. Omdat er nog geen zekerheid over een structurele dekking vanuit het Gemeentefonds beschikbaar komt, kunnen in deze begroting nog geen bedragen worden opgenomen. Verwachting is dat voor het begrotingsjaar 2022 of 2023 meer zekerheid over verplichtingen, maatregelen en inkomsten beschikbaar is.

Onze ambities blijven gericht op het uitvoeren van de maatregelen die genoemd zijn in het Duurzaamheidsprogramma fysiek domein Midden-Delfland 2020-2023. Wij zijn hierbij gebonden aan de in onze begroting beschikbare budgetten.

Omgevingswet: Het risico voor de Omgevingswet is dat de beoogde transformatie van de werkwijze vanuit deze wet op een later moment organisatorisch gerealiseerd wordt. Het beleid is er nu op gericht om per 1 januari 2022 gereed te zijn voor de minimale procedurele verplichtingen. Een projectleider is gestart met onder meer de opdracht om een Plan van Aanpak te maken en meer helderheid over de structurele kosten te krijgen. Dit onderzoek is de basis om de kosten voor de implementatie Omgevingswet in 2021 te ramen in de begroting en/of periodieke begrotingswijzigingen vanuit het kader dat aan de minimale wettelijke verplichtingen wordt voldaan. Tussen Rijk en VNG is afgesproken dat één jaar en vijf jaar na inwerkingtreding een evaluatie naar de kosten van de Omgevingswet wordt uitgevoerd. Voor de korte termijn gaan wij onze voorstellen baseren op de uitkomsten van de begroting binnen het Plan van Aanpak door de externe projectleider. Op de lange termijn gebruiken we de nationale evaluatie voor onze ramingen. Het onderzoek van de projectleider heeft als doel als onderlegger te dienen voor het in beeld brengen van de risico's en maatregelen te treffen om deze risico's beheersbaar te krijgen of uit te sluiten. Ambitie blijft om binnen de gestelde wettelijke kaders te werken aan een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving met als speciale aandachtspunten het Bijzonder Provinciaal Landschap, de drie dorpen en de bedrijfslocaties Greenport en HarnaschPolder.

In 2021 en 2022 is jaarlijks voor projectleiding € 130.000,- geraamd en in 2023 en 2024 is een bedrag geraamd in verband met te maken kosten van de invoering, jaarlijks € 150.000,-. In het Plan van Aanpak worden de kostenramingen verder uitgewerkt. Als uit dit plan blijkt dat invoering en omschakeling meer gaat kosten dan worden daartoe aanvullend financiële voorstellen ingediend.

Pagina 14 Dekkingsplan

Voor het strategisch personeelsbeleid is voor 2021 en 2022 € 60.000 extra nodig.

Is dit per jaar en waarvoor is dit geld precies nodig?

Antwoord

Ja, dit is per jaar. Het is de garandering van de dekking van salarislasten voor de teamleiders in de jaren 2021 en 2022. Met onder andere dit geld zijn 8 (van de 10 beoogde) teamleiders aan de slag. Daarmee is het organisatie ontwikkeltraject vergevorderd. Vanaf 2023 is de dekking structureel gegarandeerd.

In deze eerste jaren hebben we wel incidentele dekking voor deze kosten. De incidentele dekking komt vanuit een vacature (controller) en vanuit de inzet van een medewerker op Grexen (projectleider LWE). Dit is echter geen structurele dekking en we weten op voorhand niet of de dekking geheel voorziet. Daarom kiezen we ervoor om de structurele lasten voor deze jaren op deze manier in de begroting op te nemen. De incidentele dekking die hierdoor vrijkomt gaat in principe naar de algemene reserve. Op die manier ontstaat een solide situatie.

Pagina 15 Dekkingsplan

Reserve openbare ruimte. Deze is vrij recent ingevoerd, omdat we niet langer opdracht geven voor onderhoud voor perceel gedurende periode, waarbij de aannemer het risico draagt voor het onderhoud dat nodig is, maar betalen we voor het daadwerkelijk uitgevoerd onderhoud. We weten dus niet precies vooraf (invloed weer) wat de kosten zijn.

Er wordt gesproken over areaaluitbreiding, wat is dat precies?

Antwoord

Onder areaaluitbreiding verstaan wij de toename van de hoeveelheid te beheren openbare buitenruimte door het opleveren van onze eigen bouwprojecten maar ook door de aanleg van nieuwe infrastructuur met daarbij de overdracht van wegen, bruggen en groenvoorzieningen van bijvoorbeeld het Bedrijfschap Harnaschpolder en andere overheden.

Het maaiseizoen 2020 is nagenoeg voorbij. Waren we dit jaar goedkoper uit?

Antwoord

Door de nieuwe aanbesteding van het groenonderhoud in de dorpskernen en door het voorschrijven van soberder onderhoud is de bezuinigingsdoelstelling die in de begroting 2020 is opgenomen gehaald. Dit heeft wel een verschraling van het onderhoudsbeeld tot gevolg.

Met het verminderen van deze reserve, blijven we dan wel in staat het groen in de kernen goed te onderhouden ook als het een zomer groeizaam weer is?

Antwoord

We blijven in staat om het groen te onderhouden. De gekozen onderhoudsintensiteit past bij een basiskwaliteit. Daarom kan groeizaam weer er toe leiden dat het beeld minder verzorgd is dan onze inwoners gewend waren.

Pagina 15 Dekkingsplan

Onder verhuur gemeentehuis wordt gesproken over het thuiswerken van de gemeenteambtenaren.

Welke kosten zijn gemoeid met het zorgen dat zij ook thuis beschikken over goede -arboverantwoorde- werkmiddelen?

Antwoord

Een thuiswerkvergoeding is – als gevolg van de coronamaatregelen – een zeer actueel thema en maakt hoogstwaarschijnlijk onderdeel uit van de komende cao-onderhandelingen. Daarbij gaat het om incidentele en structurele compensatie van kosten (voor onder meer werkmiddelen). De verwachting is dat in de komende onderhandelingen eind dit jaar, een structurele regeling thuiswerkvergoeding wordt afgesproken. Mogelijk al per 1 januari 2021. De hoogte daarvan is uiteraard nog niet bekend. We verwachten de uitkomst van de onderhandelingen in het voorjaar 2021.

Voor een aanzienlijk deel is de organisatie al ingericht op thuiswerken. We werken sinds medio dit jaar met mobile thin clients (MTC's). Dit is een laptop die op werk aan het netwerk gekoppeld wordt via dockingstation op de werkplekken en die er ook uitgehaald kan worden om thuis of op een andere externe locatie als 'werk-laptop' te gebruiken. Hiermee beschikken medewerkers over een veilige en snelle mobiele oplossing. Desgewenst stellen we een extra beeldscherm in bruikleen ter beschikking en kunnen medewerkers gebruik maken van hun eigen bureaustoel voor thuis. Aan de MTC, de bruikleen voor extra beeldscherm én de bureaustoel zijn geen extra kosten verbonden.

Op dit moment bieden we medewerkers compensatie voor extra datakosten als gevolg van het thuiswerken. Ze werken daarbij veel met hun eigen telefoonnummer. Voor de verdere professionalisering van het thuiswerken is een investering nodig voor het bevorderen van de telefonische bereikbaarheid. Dit wordt op dit moment uitgewerkt in een advies. Ook moeten we versneld Office365 doorvoeren om het digitaal werken en vergaderen verder te ontwikkelen. Hiervoor is een bedrag opgenomen in de begroting.

Is het nodig om de bereikbaarheid (ov) van het gemeentehuis te verbeteren om hiermee potentiële huurders te verwerven?

Antwoord

Daarover is op dit moment nog geen uitspraak te doen. Een en ander is afhankelijk of er partijen geïnteresseerd zijn (als iedereen thuiswerkt neemt de vraag sowieso af) en wie deze partijen zijn. Met een haltevoorziening op korte afstand van het gemeentehuis voorzien wij geen grote problemen ten aanzien van het punt van de bereikbaarheid.

Pagina 14 en 15 Dekkingsplan

Op onderhoud kan worden bezuinigd, de exploitatie kan verbeteren, de gebouwen kunnen anders worden gebruikt en mogelijk afgestoten. Hierdoor is het mogelijk om extra woningen realiseren.

Is hier concreet onderzoek naar gedaan en over hoeveel woningen gaat het?

Antwoord

Wij doen hier onderzoek naar, maar er zijn nog geen concrete plannen en doorrekeningen.

Pagina 16 en 17 Dekkingsplan

De samenvatting van de 17 maatregelen is geclusterd naar onderwerp.

Mogen wij een overzicht per maatregel ontvangen?

Antwoord

De 17 maatregelen zijn in het dekkingsplan op pagina 12 tot en met 16 'vetgedrukt' weergegeven.

Pagina 17 Financieel Perspectief

De verwerking van het verloop van de afschrijvingen wordt als onzekerheid genoemd.

Wat wordt hiermee bedoeld? De afschrijving (en de verwerking daarvan) zijn toch bekend zodra de activa bekend zijn?

Antwoord

De onzekerheid komt door:

- a. Het niet of niet volledig uitvoeren van projecten in het jaar waarin deze zijn voorgenomen.**
- b. Uitstellen (of juist eerder opvoeren) van een kapitaalkrediet voor de uitvoering van een project en aanschaf/vervanging van een product (bijv. een auto)**
- c. Noodzakelijke en niet voorziene investeringen als gevolg van wetswijzigingen.**

Pagina 19 Conclusie

Er zitten een groot aantal onzekerheden in deze begroting.

Naar euro's vertaald, hoe groot zijn deze onzekerheden (10.000 euro, paar miljoen of iets daar tussen). Kunt u een globale schatting geven?

Antwoord

De hier genoemde risico's en nieuwe ontwikkelingen zijn met veel onzekerheden omgeven. Om die reden zijn ze ook niet te kwantificeren en te verwerken in deze begroting. Om toch enigszins een antwoord op uw vraag te geven noemen we een bandbreedte van € 500.000 (positief) tot ruim € 4 mln. (negatief) (structureel).

Pagina 23 Concrete doelen/acties voor 2021

Wat is de huidige stand van zaken van de (voorbereiding van) de renovatie van deze weg?

Antwoord

De provincie en het Hoogheemraadschap van Delfland contracteren voor het eind van dit jaar een nieuw ingenieursbureau die het voorlopig ontwerp en definitief ontwerp voor de inrichting van de N468 op te stellen. In 2021 zal naar verwachting een bestek op de markt worden gebracht waarna de uitvoering zal starten. De uitvoering van het werk een flink tijdsbeslag hebben. Wij zullen de gemeenteraad periodiek met de lijst van vaste onderwerpen informeren over de voortgang van een en ander.

Pagina 23 Polderarchitect:

Welke concrete successen heeft de polderarchitect het afgelopen jaar behaald?

Antwoord

De Polderarchitect geeft bij veel particuliere en gemeentelijke ruimtelijke plannen in het landschap adviezen over de inpassing en materiaalgebruik. In 2020 heeft hij voor de regionale Gebiedstafel Bijzonder Provinciaal Landschap Midden-

Delfland kaarten opgesteld voor de gezamenlijke visie en ambitie. Deze ruimtelijke kaarten zijn bedoeld als input voor de gemeentelijke omgevingsvisies.

Pagina 38 Vervangen doseerinstallaties.
Om welke doseerinstallaties gaat dit precies?

Antwoord

Het betreft de doseerinstallaties op verschillende polderwegen.

Is onderzoek gedaan naar alternatieven voor pollers? bijvoorbeeld camera's in combinatie met boetes (zoals bijvoorbeeld in Delft).

Antwoord

Inderdaad, daar heeft het college onderzoek naar gedaan. Wij bereiden een pilot voor de Westgaag waar al veel langer veel overlast wordt ervaren door verkeer dat geen herkomst of bestemming aan de Westgaag heeft en met hoge snelheden over deze weg rijdt. Bij succes zou deze methode ook toegepast kunnen worden om sluipverkeer over de Zouteveenseweg te weren.

Pagina 38 Bouw nieuwe Zoutloods
Is het nodig om deze investering om wille van de verkeersveiligheid of andere verplichting in 2021 te doen, of kan deze investering worden uitgesteld?

Antwoord

Wij achten het van belang om deze investering te doen om op milieutechnisch verantwoorde wijze de gladheidbestrijding binnen onze gemeente uit te voeren.

Pagina 65 Concrete acties
Wat voor afspraken maakt de gemeente met de huurdersverenigingen?

Antwoord

Dit zijn de lokale prestatieafspraken over sociale huurwoningen. Het betreft onderwerpen zoals betaalbaarheid, beschikbaarheid en energiezuinige voorraad. Jaarlijks maakt de gemeente prestatieafspraken met Wonen Midden-Delfland en met de twee huurdersverenigingen. De gemeenteraad heeft de prestatieafspraken 2020 ter informatie ontvangen. De afspraken voor jaarschijf 2021 zullen vergelijkbaar zijn met de afspraken voor jaarschijf 2020, omdat deze vallen binnen het kader van de vierjaarlijkse procesafspraken 2020-2023.

Pagina 68 Opbrengsten grondverkopen
Wordt de daling in opbrengsten verklaard door het feit dat nagenoeg het meeste snippergroen inmiddels door de gemeente is verkocht?

Antwoord

Dat is inderdaad het geval.

Pagina 74 Friciekosten OO-traject

Behoren deze kosten niet toe aan personeelskosten?

Antwoord

Dat klopt. Deze personeelskosten worden hier eerst onder de algemene noemer overhead geplaatst. Deze kosten worden vandaaruit later toebedeeld aan de specifieke beleidsvelden.

Pagina 76 Evaluatie berekeningssystematiek OZB

Is de uitkomst van de evaluatie al beschikbaar en zo ja mogen wij die dan ontvangen?

Antwoord

De uitkomst van de evaluatie is nog niet beschikbaar. Zoals aangegeven in de begroting zal de berekeningssystematiek in 2021 geëvalueerd worden. U wordt hierover geïnformeerd en geadviseerd.

De huidige tariefsystematiek zal ook in 2021 nog van toepassing zijn.

Pagina 104 Bomenbeleidsplan

Inhoudelijk overlapt het bomenbeleidsplan met het groenbeleidsplan.

Wordt het bomenbeleidsplan nog naast het beheersplan groen in de kernen gelegd om vast te stellen of aanpassing nodig is?

Antwoord

Ja, dat is inderdaad het geval. Op termijn kan het huidige bomenbeleidsplan komen te vervallen.

Of wordt van beide plannen een nieuw plan gemaakt?

Antwoord

Voor beide plannen wordt inderdaad een nieuw overkoepelend plan opgesteld. Beide plannen gaan op in het nieuw op te stellen groenbeleidsplan, De Groene Koers.

Pagina 109 32 gebouwen in beheer en onderhoud bij Tema BOR

Om welke 32 gebouwen gaat het en hebben alle gebouwen een MJOP?

Antwoord

Openbare werken			
	Gemeentewerf	Molenweide 5	Maasland
	Kinderboerderij Den Hoorn	Tramkade 13B	Den Hoorn
	Kinderboerderij Schipluiden	Keenenburgweg 64E	Schipluiden
	Kinderboerderij Maasland	Molenweide 4A	Maasland
	Vogel volière	Molenweide	Maasland

	Begraafplaats Schipluiden	Dorppolderweg 1	Schipluiden
	Begraafplaats Maasland	Hofsingel 1	Maasland
Inwonerszaken			
	De Dorpshoeve	Keenenburgweg 10	Schipluiden
	Bibliotheek Schipluiden	Keenenburgweg 10 a	Schipluiden
	De Hofstede	Hofsingel 93	Maasland
	De Hoornbloem	Koningin Julianaplein 1	Den Hoorn
	Het Notenschip	Schoolplein 4	Schipluiden
	Tavenu	Pynasplein 5	Maasland
	Kerktoeren Nederland Hervormde kerk	Kerkplein 1	Maasland
BMH			
	De Schilpen	`s-Herenstraat 24	Maasland
	Tramstation	Otto van Zevenderstraat 2	Schipluiden
	Oude raadszaal	`s-Herenstraat 16	Maasland
	Huize Barendregt	`s-Herenstraat 15	Maasland
	Het Kickertje	Burgemeester van Gentsingel 1b	Schipluiden
	Schoolwoningen	Goudappel 3	Den Hoorn
	Jeugdhuiswoning	Keenenburgweg 7	Schipluiden
	Jeugdhuis	Keenenburgweg 9	Schipluiden
	EHBO ruimte / Buurtpreventie	Slot de Houvelaan 9	Maasland
	Buurtpreventie Schipluiden (Garage)	Lijsterbesstraat 11a	Schipluiden
	Prinses Beatrixstraat (kunstatelier)	Prinses Beatrixstraat 1	Den Hoorn
	Brandweer Maasland	Slot de Houvelaan 7	Maasland
	Brandweer Den Hoorn/schuttersvereniging	Woudseweg 7	Den Hoorn
	Schuttersvereniging / gemeentewerken	Woudseweg 7	Den Hoorn
	Brandweer Schipluiden	Anna van Raesfeltstraat 35	Schipluiden
	Bibliotheek Den Hoorn	Fluitekruid 62	Den Hoorn
	Buurtpreventie Den Hoorn	Prinses Irenelaan 41	Den Hoorn
Bedrijfsondersteuning	Gemeentehuis Midden Delfland	Anna van Raesfeltstraat 37	Schipluiden

Het opstellen van een MJOP is niet voor alle panden van toepassing (rendabel). Voor een aantal panden wordt er gewerkt met een prioriteitenverslag. De omvang of nabije afstoot van een gebouw is leidend. In een prioriteitenverslag wordt (afhankelijk van wel of geen afstoot) noodzakelijk/ aankomend onderhoud en de controle op veiligheid vastgelegd.

Pagina 165 Tabel beleidsindicatoren

Rij "apparaatskosten per inwoner": in 2023 stijgt deze van rond de 1000 naar 1419.

Waarvoor wordt deze stijging veroorzaakt?

Antwoord

In het overzicht is helaas in foutief getal verwerkt. Het overzicht met de juiste cijfers is hieronder bijgevoegd.

Beleidsindicatoren	jaarrekening 2018	jaarrekening 2019	begroting 2020	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024
formatie (fte per 1.000 inwoners)	8,49	8,53	8,15	8,10	7,98	7,91	7,63
bezetting (fte per 1.000 inwoners)	8,35	8,22	6,77	6,73	6,63	6,57	6,34
Apparaatkosten (kosten per inwoner)	843	1.062	1.002	988	978	967	928
Externe inhuur (kosten inhuur externen als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen)	14%	11%	12%	1%	1%	1%	1%
Overhead (% van totale lasten)	20%	17%	15%	18%	19%	20%	19%

Mijn Partij!

Pagina 4 Financiële ontwikkeling

Er wordt gesproken over areaaluitbreidingen. Over welke gronden hebben we het dan?

Antwoord

Onder areaaluitbreiding verstaan wij de toename van de hoeveelheid te beheren openbare buitenruimte door het opleveren van onze eigen bouwprojecten maar ook door de aanleg van nieuwe infrastructuur met daarbij de overdracht van wegen, bruggen en groenvoorzieningen van bijvoorbeeld het Bedrijvenschap Harnaschpolder en andere overheden.

Er wordt verwezen naar de komende herijking van het gemeentefonds. Wat is in dit kader de verwachting van het college (positief of negatief)?

Antwoord

Onze verwachting is dat de herijking van het gemeentefonds negatief zal uitpakken voor onze gemeente.

Pagina 7 IODS-gelden

Wat zit er momenteel in de pot van de IODS-gelden en welke structurele uitgaven worden daaruit gedaan?

Antwoord

In de Bestuurlijke Overeenkomst IODS (2010) is de gemeente Midden-Delfland aangewezen als bestuurlijk trekker van de kwaliteitsprojecten 'Saneren verspreid liggend glas' en 'Groen ondernemen, een nieuwe landbouw'. Dat laatste project bestaat uit de projectonderdelen Duurzaam Boer Blijven en Grondinstrument. De gemeente ontvangt conform deze overeenkomst middelen vanuit de Provincie Zuid-Holland, het Recreatieschap Midden-Delfland en het Rijk. De bijdragen vanuit de provincie Zuid-Holland en het Recreatieschap zijn per 31-12-2020 volledig uitgenut. Van de Rijksbijdrage van €18,5 miljoen was per 1-1-2020 nog € 14,5 miljoen beschikbaar (afgerond) (jaarrekening 2019 onder post Overlopende Passiva op de balans). In de programmabegroting is dit financieel niet zichtbaar. In het vervolg nemen we een passage over IODS in de begroting op, waarin het nog beschikbare bedrag wordt vermeld.

Uitgaven binnen het project Saneren Glas zijn gedaan voor het aankopen en slopen van kassen, het afwaarderen van glastuinbouwbestemming naar agrarische bestemming en de inrichting als weiland. Voor de programma's Duurzaam Boer Blijven en Grondinstrument zijn uitgaven gedaan voor stimuleren ruilverkaveling, MIND, PUUR Midden-Delfland, erfafspoeling, studieprogramma kringlooplandbouw, (externe) coördinatie, ondersteuning energievoorziening en Leidraad Bodembescherming.

Het project Saneren verspreid liggend glas is bijna afgerond. Met de wetenschap van een bedrag van ongeveer €14,5 miljoen alsmede op de bestedingen voor Groen Ondernemen (Duurzaam Boer Blijven en Grondinstrument) de afgelopen jaren, kunnen we concluderen dat we tot ver na 2030 de programma's Duurzaam Boer Blijven en Grondinstrument kunnen draaien. Wij maken momenteel een tussentijdse balans op en komen uiterlijk het 1^e kwartaal van 2021 met een inhoudelijke notitie met de plannen voor de periode 2021-2024.

Pagina 10 Begrafenisrechten

Begrijpen wij het goed dat i.v.m. vervangen dak aula begraafplaats de begrafenisrechten stijgen?

Antwoord

De tarieven voor de begrafenisrechten zijn sinds 2016 niet verhoogd. Deze lopen ondertussen uit de pas met de kosten.

De kosten maken we voor het algehele onderhoud van de begraafplaatsen en voor het continueren van deze dienst. Een stijging van de begrafenisrechten is ten opzichte van de jaarlijkse kosten reëel.

Het klopt wel dat een vervanging van een dak op de onderhoudslijst staat. Dat is echter geen reden voor deze aanpassing.

Valt aula begraafplaats niet onder gemeentelijke gebouwen?

Antwoord

De aula valt onder gemeentelijk gebouwen. De kosten van een pand zijn daarna toebedeeld binnen de eigen post. In dit geval worden de kosten van de Aula toegerekend aan de post Algemene begraafplaats. Er bestaat geen specifieke gezamenlijke post voor gemeentelijke gebouwen.

Pagina 10/14 Onderhoud gemeentelijke gebouwen

Waarom is de 650.000 niet opgenomen in de gemeentelijke begroting en als voorziening opgenomen en niet als reserve?

Antwoord

Het bedrag van € 650.000 voor het onderhoud van gebouwen is gebaseerd op een meerjaren onderhoudsprogramma. De benodigde budgetten voor onderhoud verschillen behoorlijk per jaar. Om grote fluctuaties in de begroting te vermijden is gekozen om het bedrag dat benodigd is voor de komende vier jaar op te nemen in een voorziening. Een voorziening is volgens de BBV de juiste vorm om kosten te egaliseren.

Hoe is met deze kosten de afgelopen jaren omgegaan?

Antwoord

Afgelopen jaren is met minimale budgetten per gebouw gewerkt. Het huidige onderhoudsbudget is de voorziening voor correctief onderhoud (klachten) en preventief onderhoud. Door de hoogte van de toegekende budgetten gaat deze met name op aan correctief onderhoud. Er blijft hierdoor te weinig over voor preventief onderhoud. Het sturen op een onderhoudsplan wordt hierdoor erg moeilijk. Het gevolg is de opstapeling van achterstallig onderhoud dat een verhoging in het correctief onderhoud in de hand werkt.

Wat is de nut en noodzaak van deze uitgaven aangezien een deel van de gebouwen afgestoten zal worden?

Antwoord

Voor panden waarvan bekend is dat deze op korte termijn worden afgestoten is geen extra onderhoudsbudget aangevraagd. Bij overige panden die eventueel op termijn worden afgestoten beperken wij het onderhoud. Tot aan de tijd dat dit aan de orde is houden wij de panden in stand en veilig.

In de begroting wordt aangegeven dat volgens NEN2767 onderhoud wordt uitgevoerd!
Waarom is de extra raming/budget dan nodig?

Antwoord

We streven naar onderhoud op conditie score 3. In de tekst wordt aangegeven dat de budgetten tot op heden ontoereikend blijken te zijn om het onderhoud uit te voeren. Dit heeft geleid tot achterstallig onderhoud. De onderhoudsstaat van de conditiescore 3 wordt met achterstallig onderhoud niet behaald.

Installaties worden vervangen bij conditiescore 3. Dit betekent dat een Cv-ketel na 6 jaar vervangen gaat worden. Waarom is voor conditiescore 3 gekozen?

Antwoord

De NEN2767 komt voort uit de MJOP. Het is geen doel op zich maar een middel. De conditiescores worden opgesteld op basis van input klachten/storingen, keuringen en onderhoud. Het systeem koppelt dit aan een conditiescore. Onderhoudsconditie 3-> langere vervangings- en onderhoudscycli. Onderdelen en elementen worden omstreeks (net voor of net na) het verstrijken van de technische levensduur vervangen. Uitvoeren regelmatig contract- of preventief onderhoud waardoor relatief gezien weinig beperkt aantal klachten kunnen voorkomen. De technische levensduur van een cv-ketel ligt gemiddeld op 18 tot 20 jaar. Een cv-ketel wordt hierdoor niet na 6 jaar vervangen.

Pagina 11 Financiële meerjarenperspectief

Hoe is de bouw van 700 woningen de komende 1,5 jaar in de begroting verwerkt?

Antwoord

In de begroting is voor de komende 1,5 jaar rekening gehouden met 89 nieuwe woningen.

Pagina 16 Pachtopbrengst

In 2021 vindt een inventarisatie van de grondposities plaats wat gevolgen kan hebben voor de pachtopbrengst.

Vraag aan het college wat de nut- en noodzaak hiervan is? Immers opbrengsten zijn toch in beeld?

Antwoord

Op basis van de inventarisatie wordt bepaald wat er met de grondposities kan worden gedaan (behouden, afstoten of ontwikkelen). Met name voor de laatste twee opties geldt dat het gevolgen voor de pachtopbrengst kan hebben.

Pagina 43 Rioolgemaal

In de begroting staat een post in 2024 van EUR 290.000 vervangen gemaal. Dient dit niet EUR 90.000 te zijn?

Antwoord

Neen, het opgenomen bedrag is correct.

Het bedrag bestaat uit twee componenten. Een bedrag van € 200.000,- is gereserveerd voor de mechanische en bouwkundige renovatie van hoofdgemalen en bergbezinkbassins. Een bedrag van € 90.000,- is voor de reconstructie van diverse opvoergemalen.

Pagina 44 Mutaties reserves

Inzake 66.000 doorschuiven verduurzaming gemeentelijke gebouwen

Is hier geen dubbeling in met het extra onderhoudsbudget van 650.000?

Antwoord

Neen, het betreft geen dubbeling.

Welke gebouwen betreffen het?

Antwoord

Dit betreft maatregelen aan het pand "de Hofstede".

Pagina 51 Programma 5 Sociaal domein en welzijn

De post oudheidkunde/monumenten in 2021 hoger dan eerdere en later jaren. Waarom? Welke diensten doen we uit deze post?

Antwoord

Op deze posten worden de uitgaven geboekt voor de musea, subsidies aan de historische verenigingen en onderhoud monumenten, wettelijk verplicht archeologisch onderzoek en de kosten voor advisering bij omgevingsvergunningen voor monumenten. Fluctuatie in de jaren 2020-2024 worden veroorzaakt door de kosten op basis van het MJOP voor de monumenten die in beheer en eigendom van de gemeente zijn.

Welke diensten doen we uit de post volksfeesten?

Antwoord

De post Volksfeesten bestaat uit 3 speerpunten:

- **Sinterklaasintochten**
- **Koningsdag**
- **4 mei en 5 mei, Dodenherdenking en Bevrijdingsdag**

Denk hierbij aan (subsidiabele) bijdrage en/of kosten verbonden aan deze "evenementen".

Pagina 53 Beleidsveld economische zaken

Kan het college inzage geven in de jaarlijkse kosten van Cittaslow?

Antwoord

De structurele kosten voor Cittaslow zijn op jaarbasis ongeveer € 3.250. Dit is opgebouwd uit het lidmaatschap van € 2.500, jaarlijkse bijdrage Cittaslow Nederland voor gezamenlijke activiteiten van € 250 en een schatting van reiskosten voor de jaarvergadering van € 500. Daarnaast is sprake van een personele formatie 100 uur op jaarbasis. Cittaslow is een filosofie waar de waarden van worden gebruikt voor het verbeteren van de kwaliteit van gemeentelijk beleid en werkzaamheden in samenwerking met de lokale gemeenschap. Dit is onderdeel van de reguliere werkzaamheden van onze gemeente en daarmee integraal onderdeel van de begroting.

Pagina 77 Afvalstoffenheffing (Avalex) Wij begrepen dat er naast de kosten voor Avalex aan Avalex ook interne gemeentelijke kosten zijn. Over welke kosten hebben we het en wat doen we daarvoor?

Antwoord

Dat klopt inderdaad. Dat zijn de kosten die we maken voor het ledigen van afvalbakjes in de dorpen en buitengebieden wordt door de eigen dienst uitgevoerd. Ook het afvoeren van groenafval en het ter beschikking stellen van afvalbakken en afvoeren van afval bij volksfeesten wordt aan deze post toegerekend. Eigen metingen voor overleg met Avalex valt ook onder deze post.

Pagina 78 Rioolheffing

Hoe verhoudt de egaliseringsreserve zich t.o.v. de benodigde toekomstig onderhoud?

Antwoord

In het Kostendekkingsplan (KDP) vGRP wordt voor de jaren 2021-2024 een bedrag van € 928.358 aan de voorziening toegevoegd. In de begroting 2021-2024 is dit € 976.576. Momenteel wordt het vGRP geactualiseerd. Op basis hiervan wordt de noodzakelijke omvang van de egaliseringsreserve bepaald. Tevens volgt daar ook uit wat de ontwikkeling van het tarief in de komende jaren zal zijn. Bij de voorbereiding van de besluitvorming houden wij ook rekening met (een deel) van de uitgaven voor de uitvoering van het Klimaatakkoord.

Pagina 60 Rioolheffing

Op blz. 80 wordt aangegeven dat het dekkingspercentage van de rioolheffing 87,7% is.

Wat is beleid inzake rioolonderhoud?

Antwoord

Uitgangspunt is 100% kostendekking. Echter, in 2021 zijn er kosten hoger dan volgens de meerjarenbegroting (o.a. voor de uitwerking van het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie en overhead). Door de hogere kosten is ook de toe te rekenen BTW hoger dan volgens de meerjarenbegroting. De opbrengst rioolheffing is beperkt hoger, waardoor het dekkingspercentage afneemt. Aangezien de egaliseringsreserve naar verwachting ruimschoots voldoende is, is een aanpassing van het tarief niet overwogen (zie ook voorgaande vraag)

Pagina 79 Opbrengst leges en belastingen

De bouwleges zijn grillig begroot. Wat is daarvan de oorzaak?

Is er rekening gehouden met de nieuwe omgevingswet?

Antwoord

De hoogte van de raming aan inkomsten van de leges vloeit voort uit de verwachting van het aantal aanvragen, het soort en de hoogte van de bouwkosten. De legesverordening bepaalt de wijze waarop deze kosten berekend worden. Ieder jaar is sprake van een gedeelte van reguliere, relatief kleinere aanvragen. Daarnaast is sprake van een deel inkomsten van grote ontwikkelingen, zoals woningbouwlocaties, bedrijfslocaties op bijvoorbeeld de HarnaschPolder. De inkomsten kunnen daarom (sterk) verschillen per jaar afhankelijk van de aanvragen omgevingsvergunning. Jaarlijks maken wij op basis van voorgaande jaren en verwachting voor het nieuwe begrotingsjaar een zo realistisch mogelijke inschatting. Dit blijft een inschatting door invloeden van bijvoorbeeld de huidige crisis of een langere procesduur bij grote bouwprojecten. Voor de periode na 2022 is de verwachting dat de legesinkomsten als gevolg van de Omgevingswet en aanverwante wetgeving gaan dalen, doordat meer bouwwerken vergunningvrij worden en een aantal technische toetsen moet worden overgedragen aan particuliere bedrijven. Die toetsen moeten bij de aanvraag of melding worden verstrekt, waardoor de gemeente de onderzoekskosten niet meer mag verrekenen met de leges.

Op blz. 81 wordt aangegeven dat het dekkingspercentage 93,7% voor de omgevingsvergunning is. Betekent dat er ruimte is om de leges te verhogen naar werkelijke kosten?

Antwoord

Uitgaande van 100% kostendekking is dit inderdaad het geval.

Pagina 137 IODS gelden

Hoeveel zit er nog in de pot en welke structurele uitgaven worden hieruit gedaan?

Met de huidige beleidsmaatregelen, wanneer is de pot leeg?

Antwoord

In de Bestuurlijke Overeenkomst IODS (2010) is de gemeente Midden-Delfland aangewezen als bestuurlijk trekker van de kwaliteitsprojecten 'Saneren verspreid liggend glas' en 'Groen ondernemen, een nieuwe landbouw'. Dat laatste project bestaat uit de projectonderdelen Duurzaam Boer Blijven en Grondinstrument. De gemeente ontvangt conform deze overeenkomst middelen vanuit de Provincie Zuid-Holland, het Recreatieschap Midden-Delfland en het Rijk. De bijdragen vanuit de provincie Zuid-Holland en het Recreatieschap zijn per 31-12-2020 volledig uitgenut. Van de Rijksbijdrage van €18,5 miljoen was per 1-1-2020 nog € 14,5 miljoen beschikbaar (afgerond) (jaarrekening 2019 onder post Overlopende Passiva op de balans). In de programmabegroting is dit financieel niet zichtbaar. In het vervolg nemen we een passage over IODS in de begroting op, waarin het nog beschikbare bedrag wordt vermeld.

Uitgaven binnen het project Saneren Glas zijn gedaan voor het aankopen en slopen van kassen, het afwaarderen van glastuinbouwbestemming naar agrarische bestemming en de inrichting als weiland. Voor de programma's Duurzaam Boer

Blijven en Grondinstrument zijn uitgaven gedaan voor stimuleren ruilverkaveling, MIND, PUUUR Midden-Delfland, erfafspoeling, studieprogramma kringlooplandbouw, (externe) coördinatie, ondersteuning energievoorziening en Leidraad Bodembescherming.

Het project Saneren verspreid liggend glas is bijna afgerond. Met de wetenschap van een bedrag van ongeveer €14,5 miljoen alsmede op de bestedingen voor Groen Ondernemen (Duurzaam Boer Blijven en Grondinstrument) de afgelopen jaren, kunnen we concluderen dat we tot ver na 2030 de programma's Duurzaam Boer Blijven en Grondinstrument kunnen draaien. Wij maken momenteel een tussentijdse balans op en komen uiterlijk het 1^e kwartaal van 2021 met een inhoudelijke notitie met de plannen voor de periode 2021-2024.

Pagina 156 Maassluiseweg

Kosten Maassluiseweg worden weer opgenomen voor 2021 en ook 2022. In hoeverre is hier rekening gehouden met de wensen inzake afwaarderen weg en eventueel eenrichtingsverkeer?

Antwoord

Daar is rekening mee gehouden.

Voor de aanpassingen aan de weg is ook een subsidieaanvraag ingediend bij de MRDH.

Dienen deze kosten niet naar 2022/2023 te gaan in verband met uitwerking ontsluiting Maasland/Maasluis?

Antwoord

Wij houden, met de kennis van nu, er rekening mee dat in 2021 al voorbereidingskosten moeten worden gemaakt.

Pagina 9 Beleidsmatig meerjarenperspectief

Wanneer kunnen wij de resultaten zien van de genoemde ontwikkelingen op het sociaal domein (wanneer komt het kantelpunt?)

Antwoord

Als resultaat van de ingezette maatregelen verwachten we dat dit zich o.a. laat zien in een daling van het aantal cliënten. In de cijfers van de gedeclareerde zorg zien we na de decentralisatie een forse stijging van het aantal cliënten in de jaren 2015 t/m 2017 (2015: 291, 2016: 349, 2017: 419) Vanaf 2018 is er een stabilisatie (419) en vanaf 2019 (399) is er een voorzichtige daling te zien. Het kantelpunt voor de Financiële resultaten kunnen we u niet voorspellen. Behalve het aantal kinderen in zorg worden de kosten ook bepaald door de intensiteit en duur van de zorg. Onze inzet is gericht op normalisering en preventie, wat een dempend effect moet hebben op de intensiteit en duur van zorgtrajecten. Tegelijkertijd leert de ervaring dat op de schaal van Midden-Delfland enkele nieuwe kinderen met zware zorg, een grote impact kunnen hebben op het financiële beslag.

Pagina 10 Beleidsmatig meerjarenperspectief

Deze aanwending wordt ruimschoots gecompenseerd door de toevoeging aan de algemene reserve van ca. €3,5 miljoen die bij de jaar rekening 2019 is gedaan: Hoe moeten wij deze opmerking precies duiden?

Antwoord

Met deze opmerking wordt weergegeven dat ten opzichte van de begroting 2020-2023 niet ingeteerd wordt op de Algemene reserve. Bij de jaarrekening 2019 hebben wij ca. € 3,5 mln. toe kunnen voegen aan de Algemene reserve door afrekening van het project Zuidhoornseweg. Voor een sluitende begroting in 2021 en 2022 wordt voor een bedrag van € 1.365.903 een beroep op deze reserve gedaan. Bovendien is in voorliggende begroting voorgesteld om een dotatie van € 650.000 te doen aan de onderhoudsvoorziening gemeentelijke gebouwen ten laste van de Algemene reserve. Door de toevoeging van € 3,5 mln. neemt de Algemene reserve per saldo toe ten opzichte van de begroting 2020-2023

Pagina 12 Sociaal domein

Er wordt hier gesproken over forse bezuinigingen op het sociaal domein. Welke bezuinigingen worden hier precies bedoeld?

Antwoord

Dit betreft de bezuinigingen zoals opgenomen in de programmabegroting 2020-2023.

Resume besparingen sociaal domein

Onderwerp	2020	2021	2022	2023
onderwijshuisvesting		80.000	80.000	80.000
Schoolmaatschappelijk werk		11.000	11.000	11.000
Re-integratie		120.000	120.000	120.000
Armoedebeleid	30.000	50.000	50.000	50.000
Welzijnswerk		80.000	80.000	80.000
Buurt/sport coaches		138.000	138.000	138.000
Bibliotheek		50.000	50.000	50.000
Gezondheidsbeleid	9.500	9.500	9.500	9.500
De Mus		10.000		
Sportinformatie boekje	8.500	8.500	8.500	8.500
Maatschappelijk Team	113.931	100.000	100.000	100.000
Kunst en cultuur	50.000	50.000	50.000	50.000
Overig	81.000	81.000	81.000	81.000

Pagina 21 IODS

Er wordt hier gesproken over IODS gelden: Net als de accountant heeft de VVD moeite te controleren hoe de te behalen doelen worden gefinancierd.

Kan worden aangegeven hoeveel budget er nog beschikbaar is in de IODS-voorziening en waar we dit kunnen vinden?

Antwoord

In de Bestuurlijke Overeenkomst IODS (2010) is de gemeente Midden-Delfland aangewezen als bestuurlijk trekker van de kwaliteitsprojecten 'Saneren verspreid liggend glas' en 'Groen ondernemen, een nieuwe landbouw'. Dat laatste project bestaat uit de projectonderdelen Duurzaam Boer Blijven en Grondinstrument. De gemeente ontvangt conform deze overeenkomst middelen vanuit de Provincie Zuid-Holland, het Recreatieschap Midden-Delfland en het Rijk. De bijdragen vanuit de provincie Zuid-Holland en het Recreatieschap zijn per 31-12-2020 volledig uitgenut. Van de Rijksbijdrage van €18,5 miljoen was per 1-1-2020 nog € 14,5 miljoen beschikbaar (afgerond) (jaarrekening 2019 onder post Overlopende Passiva op de balans). In de programmabegroting is dit financieel niet zichtbaar. In het vervolg nemen we een passage over IODS in de begroting op, waarin het nog beschikbare bedrag wordt vermeld.

Jaarlijks zijn de inkomsten en uitgaven functioneel verantwoord in de P&C-cyclus door de werkelijke uitgaven te dekken vanuit de daarvoor beschikbare financiële middelen.

Pagina 38 Doseerinstallaties

Vervangen doseerinstallaties Is dit de Poller aan de Schieweg en of ook de Rotterdamseweg?

Antwoord

Het betreft de Poller installatie aan de Rotterdamseweg. De Poller aan de Schieweg is in beheer en onderhoud van de deelgemeente Overschie.

Pagina 82 Dienstverlening Europese dienstenrichtlijn
Wat is dienstverlening Europese dienstenrichtlijn en waarom is de dekking slechts 6%?

Antwoord

De Europese Dienstenrichtlijn (EDR) is een richtlijn van het Europees Parlement. De EDR verplicht EU-lidstaten tot het vrijgeven van hun dienstenmarkt, ten gunste van aanbieders in andere lidstaten.

De EDR beoogt het wegnemen van handelsbelemmeringen bij diensten in de EU, door het vereenvoudigen van administratieve procedures voor dienstverleners, het versterken van de rechten van consumenten en bedrijven, en het aanmoedigen van samenwerking tussen EU-landen.

De diensten die vallen onder de werking van de EDR zijn geclusterd in Titel 3 van de tarieventabel behorende bij de Legesverordening. De titel kan de volgende hoofdstukken bevatten: horeca, organiseren van evenementen of markten, prostitutiebedrijven, splitsingsvergunning woonruimte, leefmilieuverordening, brandbeveiligingsverordening en een restcategorie.

EDR en leges

In de EDR is opgenomen dat kosten voor vergunningaanvragers redelijk moeten zijn. Ze moeten evenredig zijn met de vergunningsprocedures en de tarieven die betrekking hebben op EDR-gerelateerde diensten moeten niet meer dan kostendekkend zijn. Kruissubsidiëring van leges die onder de EDR vallen met andere legestarieven is in beginsel niet toegestaan. In principe geldt dat leges die onder de werking van de EDR vallen, op tariefniveau kostendekkend zijn. Dit is ook waarom deze diensten zijn opgenomen in een aparte titel.

Kort gezegd betekent dit dat kruissubsidiëring binnen de titels 1 en 2 mogelijk is, maar dat binnen titel 3 elk onderdeel een maximale kostendekking kent.

De vergunningaanvragen binnen titel 3 betreffen voornamelijk vergunningen voor evenementen. In Midden-Delfland zijn weinig grote evenementen, maar wel meer kleine evenementen van veelal stichtingen en verenigingen. Wanneer hier kostendekkende tarieven in rekening zouden worden gebracht, zouden deze diensten onbetaalbaar worden. Dit is niet wenselijk. De keuze om geen kostendekkende tarieven te hanteren heeft een sterk effect op het totale percentage van de titel.

Overigens kent dit onderdeel door de maatschappelijke betekenis bij veel gemeenten een lage kostendekking.

Partij van de Arbeid

Van de fractie Partij van de Arbeid zijn geen technische vragen ontvangen

Pagina 39-43 Milieu.

U wilt voldoen aan "Sustainable Development Goals van de VN", uitvoering geven aan het "Duurzaamheidsprogramma fysiek Domein Midden-Delfland 2020-2023", ervoor zorgen dat Midden-Delfland in 2040 CO₂ neutraal is en in 2027 emissieloze kassen.

Wat is de begroting om deze doelen te behalen?

Waar kan de raad de tussentijdse resultaten raadplegen?

In hoeverre komt het behalen van de doelen in gevaar door het budget boven aan pagina 14 te schrappen?

Antwoord

- a) **Voor 2021 is in de huidige begroting budget opgenomen om in 2021 de begeleidende beleidstrajecten van de Regionale Energiestrategie en Warmtetransitievisie te begeleiden en hiervoor externe deskundigheid voor de technische achtergronden in te huren. Dit wordt gedekt vanuit een specifieke Rijksuitkering van € 200.000 die bij de decembercirculaire 2019 is ontvangen en ook in 2020 wordt gebruikt. Daarnaast is een budget van € 16.600 beschikbaar voor het energieloket (inclusief regionale bijdrage RES en Energieakkoord Greenport). Het behalen van de klimaatdoelen vraagt een stevige ambtelijke inzet. Voor 2021 is geen extra formatie ingepland, maar wordt deze nog geleverd vanuit de bestaande formatie voor milieu van 60 uur, waar ook de andere reguliere milieutaken voor verricht worden. Op termijn moeten budget en formatie verhoogd worden om uitvoering te geven aan de afspraken uit het nationaal Klimaatakkoord en toewerken naar gestelde doelen; zie ook antwoord onder c. Het project Emissieloze Kas 2027 vraagt een personele inzet, in het bijzonder de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH). Kosten hiervan zijn onderdeel van het budget ODH. Verder levert het hoogheemraadschap van Delfland een belangrijke bijdrage door middel van het project Gebiedsgericht Meten, dat deel uit maakt van het Afsprakenkader Emissieloze Kas 2027. Dit deel van het project is gericht op het tegengaan van emissies van bestrijdingsmiddelen en meststoffen. De emissie van CO₂ vanuit de glastuinbouw is geen deelproject van de Emissieloze Kas 2027, maar is opgenomen in het Energieakkoord Greenport en het Klimaatakkoord.**
- b) **Het Duurzaamheidsprogramma Fysiek Domein Midden-Delfland 2020-2023 is bedoeld als kader om inzicht te geven over de samenhang tussen de verschillende onderwerpen op klimaat, energie, warmte en circulaire economie. Voor specifieke projecten/programma's worden plannen opgesteld, waarbij de gemeenteraad betrokken is. Voorbeelden hiervan zijn de Regionale Energiestrategie (RES) en de Warmtetransitievisie. Informatie hiervoor is integraal onderdeel van de P&C-cyclus (begroting en jaarrekening) met tussentijdse voortgangsinformatie via de Lijst van vaste onderwerpen en raadsinformatiebrieven.**
- c) **Deze vraag is op dit moment nog niet te beantwoorden. Tijdens de laatste ALV van de VNG is overeenkomstig het uitgangspunt van ons duurzaamheidsprogramma afgesproken dat de uitvoering van het Klimaatakkoord betaalbaar en haalbaar moet zijn. Het behalen van de huidige nationale doelstellingen en de aanscherping daarvan op basis van de Europese Greendeal is mede afhankelijk van voldoende budget voor de uitvoering. Deze doelstellingen blijven door nationale akkoorden en op basis van gerechtelijke uitspraken gehandhaafd, maar zullen bij uitstel van voldoende budgetten op latere termijn een grotere (nationale) inspanning vragen. In het Bestuursakkoord tussen Rijk en o.a. de**

VNG is afgesproken dat bij het toewijzen van nieuwe taken gemeenten hiervoor financieel gecompenseerd worden. Concreet geldt dit voor het Klimaatakkoord waarvoor op dit moment een onderzoek naar de extra kosten wordt uitgevoerd. De ROB (Raad openbaar bestuur) adviseert het kabinet over de compensatie. In 2021 dient het (nieuwe) kabinet hierover een besluit te nemen. Uit een eerste wetenschappelijke studie blijkt dat gemeenten 28 nieuwe of sterk geïntensiveerde taken erbij krijgen. Verwachting is dat voor het begrotingsjaar 2022 of 2023 meer zekerheid over verplichtingen, maatregelen en inkomsten beschikbaar is.

Pagina 45-46 Onderwijs

U benoemt zes doelen en tien instrumenten. U sluit af met twee zaken waar u budget aan wilt uitgeven. Behaalt u hiermee alle onderwijsdoelen? Zo ja, hoe maakt u dat inzichtelijk?

Antwoord

Beleidsmedewerkers onderwijs van de gemeente bewerkstelligen dat de concrete acties/doelen voor 2021 worden behaald. Dit door o.a. gebruik te maken van de genoemde instrumenten, in samenwerking met scholen, kinderopvangorganisaties, samenwerkingsverbanden en andere maatschappelijke partners.

Pagina 53-58 Economie

U benoemt 10 doelen en meer dan 15 instrumenten. U sluit af door aan te geven dat daar €363.382 voor beschikbaar is.

Hoe bent u aan dit bedrag gekomen?

Hoe toetst u of doelen worden behaald?

Antwoord

- a) **Dit bedrag bestaat grotendeels uit de kosten die gemaakt worden voor het gemeentelijk gebouwenbeheer, die ook binnen dit programma geboekt moeten worden. Enige kosten die voor economie gemaakt worden bestaan feitelijk uit de bedrijfscontactfunctionaris en enkele uren voor regionale samenwerking binnen Greenport en bedrijfslocaties (waaronder HarnaschPolder en Businesspark Haaglanden). Ambtelijke inzet voor het Bijzonder Provinciaal Landschap Midden-Delfland (o.a. duurzaam boer blijven, recreatie en toerisme) komen ten laste van Programma 1. Inzet voor versterking economisch vestigingsklimaat binnen de MRDH komen ten laste van regionale samenwerking in Programma 2.**
- b) **Economie in Midden-Delfland is geen beleidsveld dat op zichzelf beschouwd kan worden, maar is een integraal onderdeel van regionale ontwikkelingen en andere maatschappelijke opgaven, zoals de kwaliteit van het Bijzonder Provinciaal Landschap en in algemene zin welzijn en welvaart van inwoners. Het benoemen van de 10 actiepunten is gericht op concrete acties die vanuit meerdere posities in de gemeentelijke organisaties uitgevoerd worden om de regionale en lokale economie te ondersteunen bij de crisisaanpak en op langere termijn verder te versterken. Mede vanuit eerdere adviezen van het OESO is hierbij sprake van een integrale regionale samenwerking waarbij gemeentegrenzen niet bepalend zijn. Gemeentelijke doelstelling is hier vooral op een positief-kritische wijze aan bij te dragen, zoals bij het programma Investeren in de regio / Groeiagenda Zuid-Holland. Concrete doelen zijn en kunnen hier niet aan gekoppeld worden. In samenwerking met de gemeenteraad, lokale en regionale ondernemersvertegenwoordigingen kijken we op**

welke wijze Midden-Delfland kan bijdragen, zoals wij doen bij de campusontwikkeling Equestrum, innovatieprogramma Agritech, MIND/Duurzaam Boer blijven, Innovatiepact Greenport West-Holland en het Energieakkoord Greenport.

Pagina 59-60 Tegengaan Armoede

U geeft aan dat er een laagpercentage "uitkeringsgezinnen" zijn en gemiddeld hoog besteedbare inkomen. In deze gemeente met minder dan 20.000 inwoners zet u 25 instrumenten in voor minima- & participatiebeleid.

Zit er overlap in taakvelden/doelen van deze 25 instrumenten?

Antwoord

De meeste instrumenten zijn lokale vertalingen van wettelijke taken, zoals het maken van lokale verordeningen op uiteenlopende gebieden. Daarnaast vloeien enkele instrumenten voort uit het Regionaal Arbeidsmarktbeleid en bestaan er enkele lokale maatwerkvoorzieningen. Inzet van al deze instrumenten leidt ertoe dat zoveel mogelijk inwoners kunnen voorzien in hun eigen onderhoud en zo min mogelijk inwoners in onze gemeente leven in armoede Er is daarmee geen sprake van overlap maar van complementair beleid.

Pagina 84 Bedrijvenschap Harnaschpolder

Alle kavels zijn reeds uitgegeven. Correct?

Wat zijn tussen 2021-2024 de doelen van deze verbonden partij? En wat is het budget hiervoor?

Antwoord

Van de ruim 55 hectare bedrijfsgrond is op dit moment 40 hectare uitgegeven. Voor ruim 6 hectare is al een contract afgesloten met een afnemer en voor de overige achteneenhalf hectare moet nog een afnemer worden gecontracteerd. De Gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap HarnaschPolder geeft de komende jaren deze gronden nog uit. Het doel van de verbonden partijen is om alle gronden uit te geven. Het bedrijvenschap verwacht momenteel dat dit rond 2023 afgerond is. Daarnaast rondt het bedrijvenschap de infrastructuur af voordat deze overgaat naar de gemeente Midden-Delfland. De benodigde budgetten vanuit de gemeente voor deze verbonden partij bestaan uit manuren. Het betreft procesmanagement, verrekenbare detacheringen en verrekenbare diensten.

IODS-gelden

Op diverse pagina's wordt er wat geschreven of toegeschreven aan **IODS** gelden.

Wat is het totale budget van de IODS gelden?

Hoe is dit verwerkt in de begroting?

Wat is het beleid en zijn de doelen van IODS gelden voor de periode 2021-2024?

Antwoord

In de Bestuurlijke Overeenkomst IODS (2010) is de gemeente Midden-Delfland aangewezen als bestuurlijk trekker van de kwaliteitsprojecten 'Saneren verspreid liggend glas' en 'Groen ondernemen, een nieuwe landbouw'. Dat laatste project bestaat uit de projectonderdelen Duurzaam Boer Blijven en Grondinstrument. De gemeente ontvangt conform deze overeenkomst middelen vanuit de Provincie Zuid-Holland, het Recreatieschap Midden-Delfland en het Rijk. De bijdragen

vanuit de provincie Zuid-Holland en het Recreatieschap zijn per 31-12-2020 volledig uitgenut. Van de Rijksbijdrage van €18,5 miljoen was per 1-1-2020 nog € 14,5 miljoen beschikbaar (afgerond) (jaarrekening 2019 onder post Overlopende Passiva op de balans). In de programmabegroting is dit financieel niet zichtbaar. In het vervolg nemen we een passage over IODS in de begroting op, waarin het nog beschikbare bedrag wordt vermeld.

Op dit moment voeren we een tussenevaluatie uit op basis waarvan we voorstellen aan de gemeenteraad aanbieden voor het continueren van het programma Duurzaam Boer Blijven en het project Grondinstrument. Planning is dat uiterlijk het 1^e kwartaal 2021 hiervoor een notitie aan de gemeenteraad wordt aangeboden. Speerpunten voor de komende jaren zullen blijven stimuleren kringlooplandbouw, het jonge boeren netwerk, het MIND-innovatienetwerk, toekomstbestendige verkaveling en bevorderen nieuwe samenwerkingsverbanden voor de toekomst van het agrarisch kerngebied.

Christenunie

Van de fractie Christenunie zijn geen technische vragen ontvangen